

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

28 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, prin care se solicită casarea deciziei și încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Zăgăreanu Vasile Ion, născut la 23.02.1948, originar din sat. Scoreni, r-nul Strășeni, domiciliat în sat. Condrița, mun. Chișinău

și

Maxim Anatolie Alexandr, născut la 30.01.1949, originar din or. Dondușeni, domiciliat în sat. Condrița, mun. Chișinău.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.02.2013 – 19.12.2013 (prima instanță);

2. 25.01.2014 – 17.03.2015 (instanța de apel);

3. 29.05.2015 – 28.07.2015 (instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013, procesul penal în privința lui Zăgăreanu Vasile și Maxim Anatolie în baza art. 328 alin. (1) Cod penal a fost încetat, din motivul intervenirii termenului de prescripție, cu liberarea acestora de răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Zăgăreanu Vasile activînd în calitate de primar al satului Condrița, mun. Chișinău, fiind conform art. 123 Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, împreună cu secretarul Consiliului sat. Condrița, Maxim Anatolie și o altă persoană care a fost scoasă de sub urmarire penală, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție, încălcînd prevederile art. 1 al Primului Protocol Adițional al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, art. 46 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, art. 10 alin. (1), art. 16 al Legii nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, care-l obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației în limitele competenței sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, să protejeze dreptul la proprietatea privată - în loc de aceasta, Zăgăreanu Vasile, acționînd cu titlu oficial ca persoană care reprezintă administrația publică locală, la 30 iunie 2006, contrar prevederilor art. 29 alin. (1) lit. a) a Legii nr. 436-

XVI din 28 decembrie 2006, privind administrația publică locală, care stipulează că „primarul asigură executarea deciziilor consiliului local”, neavând ca temei o decizie a Consiliului sat. Condița, în mod arbitrar, urmărind scopul atribuirii unui teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, intenționat a eliberat și semnat Titlul de autentificare a deținătorului de teren cu nr. 8044104475, pe numele acestuia, prin care ilegal a repartizat un lot de pământ pentru construcții în sat. Condița, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2211 ha, indicând ca temei Decizia Consiliului sat. Condița nr. 3/6 din 06 decembrie 2003, adoptată la ședința consiliului sat. Condița nr. 3 din 06.12.2003, însă, care nu corespunde procesului-verbal al ședinței date, întrucât nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan la ședința dată. Ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Zăgăreanu Vasile, a fost atribuit ilegal pentru construcție în proprietatea lui Șelaru Ivan, suprafața de 0,2211 ha, teren pentru construcție, fiind cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice, având în vedere că terenul aparținea autorității publice locale.

Inculpatul Maxim Anatolie, activând în funcție de secretar al Consiliului sat. Condița, mun. Chișinău, fiind conform art. 123 Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, împreună cu primarul sat. Condița, V. Zăgăreanu și o altă persoană care a fost scoasă de sub urmărire penală, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție, încălcând prevederile art. 1 al Primului Protocol Adițional al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, art. 46 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, art. 10 alin. (1), art. 16 al Legii nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, care-l obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației în limitele competenței sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative - în loc de aceasta, Maxim Anatolie, acționând cu titlu oficial ca persoană care reprezintă administrația publică locală, la 30 iunie 2006, contrar prevederilor art. 22 alin. (1) lit. a), b), d) a Legii nr. 158 din 04.07.2008, privind administrația publică locală, care stipulează că „funcționarul public este obligat să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu”, neavând ca temei o decizie a Consiliului sat. Condița, în mod arbitrar, urmărind scopul atribuirii unui teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, intenționat a eliberat și semnat Titlul de autentificare a deținătorului de teren cu nr. 8044104475, pe numele acestuia, prin care ilegal s-a repartizat un lot de pământ pentru construcție în sat. Condița, mun. Chișinău, cu suprafața de 0,2211 ha, indicând ca temei Decizia Consiliului sat. Condița nr. 3/6 din 06 decembrie 2003, adoptată la ședința Consiliului sat. Condița nr. 3 din 06.12.2003, la care Maxim Anatolie a participat și a cunoscut cu certitudine despre faptul că titlul dat nu corespunde procesului-verbal al ședinței, întrucât nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan la ședința dată. Ca urmare a acțiunilor lui Maxim Anatolie, a fost atribuit ilegal, pentru construcție în proprietatea lui Șelaru Ivan, suprafața de 0,2211 ha, teren pentru construcție, fiind cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice.

2.1. Potrivit rechizitoriului, ambilor inculpați li s-a incriminat faptul că terenul cu suprafața de 0,2211 ha., ce i-a fost atribuit ilegal în proprietatea lui Șelaru Ivan, ar fi aparținut lui Melnicenco Maria și că pe acesta era amplasată și casa de locuit în valoare de 234000 lei, care se aflau în proprietatea ei, fiind cauzate daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice prevăzute de art. 46 din Constituția RM și alte urmări grave manifestate prin exproprierea lui Melnicenco M. de terenul și casa de locuit deținute legal.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate prin rechizitoriu în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal – depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, soldate cu urmări grave.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal la 6 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele administrației publice locale sau alte funcții de răspundere pe un termen de 5 ani, pentru fiecare.

În argumentarea apelului, a invocat următoarele:

- instanța, contrar art. 14 alin. (2), 22 al Legii privind administrația publică locală, nu a reținut că potrivit procesului-verbal al ședinței Consiliului local Condrîța din 06 decembrie 2003, nu a fost pusă în discuție transmiterea în proprietate a unui lot de teren lui Șelaru Ivan sau Șelaru Maria, ce reiese din conținutul procesului-verbal. Mai mult, decizia care este pusă la baza emiterii titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu este parte integră a acestui proces-verbal al ședinței, or, numărul de ordine care a fost atribuit acestei decizii, nu corespunde pct. 6 al procesului-verbal nr. 3 din 06.12.2003, iar în procesul-verbal nu există nici o mențiune referitor la adoptarea deciziei nr. 3/6 din 06.12.2003;

- inculpații fiind în funcție și prezenți la ședința Consiliului din 06 decembrie 2003, au cunoscut despre faptul că o asemenea decizie nu a fost adoptată de către Consiliul sat. Condrîța, or, potrivit prevederilor art. 39 al Legii privind administrația publică locală, secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază: participă la ședințele consiliului local; avizează proiectele de decizii ale consiliului local și contrasemnează deciziile;

- instanța nu a ținut cont de faptul, că potrivit declarațiilor inculpaților decizia a fost emisă ca urmare a necesității reînnoirii titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren fiind emise în jur de 200 titluri în baza acestei decizii, însă, potrivit conținutului acesteia, ea a fost emisă în temeiul art. 11 Cod funciar;

- din materialele cauzei reiese că o astfel de decizie nu a fost emisă de către Consiliul sat. Condrîța, totuși instanța urma să remarce faptul că chiar și în temeiul acestei decizii lui Șelaru Ivan i-a fost ilegal atribuit lotul de teren în litigiu;

- inculpații au atribuit lotul de teren contrar prevederilor art. 11 Cod funciar, deoarece familia Șelaru nu întrunea condițiile prevăzute de această normă, nu era familie nou formată întrucât au încheiat căsătoria în anul 1987, iar decizia fiind emisă în 2003;

- de către Consiliul sat. Condrîța nu a fost emisă o decizie de aprobare a listei cetățenilor luați la evidență ce au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, care ar include familia Șelaru, ca persoane care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit;

- declarațiile martorului Zagoreanu Victor indică direct asupra modalității prin care a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Șelaru Ivan și asupra ilegalității acestuia, precum și intenția inculpaților de a atribui ilegal lotul de teren, prin ce au realizat latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 328 Cod penal;

- instanța eronat nu a respins argumentele apărării precum că nu există prejudiciul cauzat părții vătămate Melnicenco Maria, deoarece conform art. 1516 Cod civil, succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral. Dacă succesorul a intrat în posesiunea unei părți din patrimoniu, se consideră că a acceptat întregul patrimoniu, oriunde s-ar afla și indiferent din ce ar consta;

- probele administrate la dosar confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal și instanța eronat nu a reținut semnul calificativ prevăzut la alin. (3), nemotivând această soluție;

- instanța neîntemeiat a respins demersul privind efectuarea unei expertize merceologice a bunurilor de care a fost privată partea vătămată M. Melnicenco, întru stabilirea valorii acestora la data de 30 iunie 2006.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015, pronunțată integral la 14 aprilie 2015, apelul a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

La materialele cauzei este anexată încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău datată cu 17 martie 2015, din care rezultă că a fost discutat și respins demersul procurorului, privind dispunerea expertizei merceologice pentru stabilirea valorii imobilelor amplasate în sat. Condrîța, mun. Chișinău cu nr. cadastrale 8044104.475 și 8044104.475.01.

4.1. Instanța de apel și-a motivat soluția prin aceea că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, și just a calificat acțiunile inculpaților în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, probele au fost apreciate conform art. 101 Cod de procedură penală, vinovăția lor fiind dovedită prin declarațiile martorilor, cât și prin materialele cauzei.

Colegiul penal a stabilit că instanța de fond corect a exclus din învinuire calificativul provocarea altor urmări grave, deoarece nu au fost prezentate și administrate probe care să ateste că proprietara terenului ar fi fost Melnicenco Maria, cât și referitor la întinderea prejudiciului material cauzat.

În context, instanța a conchis că învinuirea nu a prezentat probe că terenul cu suprafața de 0,2211 ha., ce i-a fost atribuit în proprietatea lui Șelaru Ivan, ar fi aparținut lui Melnicenco Maria și că pe acesta era amplasată casa de locuit în valoare de 234000 lei, care se aflau în proprietatea acestei persoane. Terenul menționat s-a aflat și se află în proprietatea unității administrației publice locale, iar prin atribuirea acestuia în proprietatea lui Șelaru Ivan, contrar procedurii stabilite, au fost cauzate daune în proporții considerabile doar intereselor publice.

Potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 20 decembrie 1989, Braga Elizaveta i-a vândut lui Melnicenco Vladislav casa de locuit din sat. Condrîța, r-nul Strășeni, iar reieșind din certificatul de înregistrare la biroul de inventariere tehnică, lotul de teren aferent casei de locuit i-a fost transmis lui Melnicenco Vladislav cu drept de folosință prin ordinul sovhozului sat. Scoreni nr. 32 (a) din 01.03.1988 (f.d. 82-91 vol. 1).

În anul 1993, Melnicenco Vladislav a decedat, iar soția lui, Melnicenco Maria după decesul acestuia a plecat din sat. Condrîța cu traiul în mun. Chișinău și în sat nu s-a mai

întors pînă în primavara anului 2012, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate Melnicenco M., martorilor Melnicenco Boris și Șelaru Maria, probe, care confirmă că Melnicenco Vl. și Melnicenco M. nu au acționat în vederea înregistrării dreptului de proprietate asupra terenului primit în folosință, iar ca rezultat, acest teren nu le aparține.

Totodată, instanța de fond corect a reținut că partea acuzării nu a înlăturat bănuiala că construcția amplasată pe teren, fiind neutilizată pe perioadă îndelungată de timp, fapt recunoscut de Melnicenco Maria, s-a năruit și a dispărut, după cum aceasta reiese din probele prezentate de apărare.

Or, reieșind din prevederile art. 337 alin. (1) Cod civil, dreptul de proprietate incetează, în condițiile legii, în urma pieirii fortuite sau distrugerii bunului, prevederi ce au fost respectate în prezenta cauză.

Astfel, instanța de fond corect a atestat ilegalitatea acțiunilor inculpaților privind atribuirea terenului, deoarece decizia Consiliului sat. Condrîța nr. 3/6 din 06.12.2003, adoptată la ședința consiliului nr. 3 din 06.12.2003, ce a fost pusă la baza eliberării titlului, nu corespunde procesului-verbal al ședinței, întrucît nu a fost pusă în discuție și nu s-a decis repartizarea unui lot de teren pentru construcție lui Șelaru Ivan, iar atribuirea terenului s-a efectuat fără o decizie a consiliului, ce constituie o derogare de la procedura de acordare a loturilor de teren.

Instanța de fond corect a apreciat ca irelevante argumentele apărării referitoare la faptul, că decizia pusă la baza emiterii titlului a fost emisă ca urmare a necesității reînnoirii titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, fiind eliberate în jur de 200 titluri în baza acestei decizii, deoarece, potrivit conținutului deciziei, aceasta a fost emisă în temeiul art. 11 Cod funciar.

Colegiul a menționat că familia Șelaru nu întrunea condițiile prevăzute de art. 11 Cod funciar, nu era familie nou formată întrucît au încheiat căsătoria în anul 1987, iar decizia a fost emisă în 2003, peste 16 ani.

Colegiul a menționat că calificativul cauzării de daune în proporții mari intereselor publice în prezenta cauză cad acțiunile inculpaților de transmitere a unui teren, ce aparține administrației publice locale, în proprietatea unei persoane fizice, cu încălcarea procedurii stabilite și în absența unei decizii corespunzătoare a consiliului local, cît și fără a fi întrunite criteriile prevăzute de art. 11 Cod funciar.

Totodată, Colegiul penal a conchis că instanța de fond întemeiat a încetat procesul penal, deoarece a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală conform art. 60 Cod penal.

5. Decizia și încheierea instanței de apel sînt atacate cu recurs ordinar de către procuror la 30 aprilie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, din motiv că instanțele judecătorești au apreciat incorect circumstanțele de fapt ale cauzei cu tragerea unei concluzii neîntemeiate de vinovăție a inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal, că aceștia urmau a fi condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, că instanța nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel și nu a apreciat probele conform art. 101 Cod de procedură penală.

În motivarea recursului a indicat, că instanța de apel neîntemeiat a respins demersul procurorului de numire a expertizei merceologice, bazîndu-se doar pe declarațiile inculpaților, precum că casa părții vătămate pe parcursul anilor s-a ruinat, fără a lua în

considerație declarațiile succesului părții vătămate Melnicenco Boris, referitor la valoarea imobilului și existența dosarului cadastral.

Totodată, a menționat că casa cet. Melnicenco Maria de către Biroul de Inventariere Tehnică nu a fost evaluată, că potrivit certificatului eliberat de Primăria Condrîța aceasta a fost evaluată la suma de 10000 lei, iar succesul părții vătămate Melnicenco Boris a declarat că imobilul la momentul deposedării de către Primărie costa în jur de 300000 lei, circumstanțe, ce au importanță la justa calificare a acțiunilor inculpaților.

6. Avocatul Balan Angela în numele inculpaților a depus referință asupra recursului, solicitînd dispunerea inadmisibilității acestuia, din motiv că temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, că probele au fost apreciate conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

7. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial sau total, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond și de apel, în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În conformitate cu art. 414 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Reieșind din prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, cauza se judecă numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Avînd în vedere aceste prevederi legale, Colegiul conchide că instanța de apel nu s-a conformat acestora la judecarea apelului și a comis următoarele erori de drept.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că conform contractului de vînzare-cumpărare din 20.12.1989, Melnicenco Vladislav a cumpărat de la Braga Elizaveta o casă situată în sat. Condrîța, mun. Chișinău, cu suprafața de 23 m², spațiu locativ de 12,6 m², terasă, bucătărie de vară și sarai la prețul de 1803 ruble (vol. 1, f.d. 82-83).

Ulterior, VI. Melnicenco a înregistrat contractul la Biroul de Inventariere Tehnică mun. Chișinău, fiind eliberat titlul de autentificare a dreptului de proprietate asupra casei de locuit cu suprafața de 23 m², spațiu locativ de 12,6 m², terasă, bucătărie de vară, sarai, cît și cu darea în folosință a lotului de pămînt cu suprafața de 1605 m², conform ordinului sovhozului „Scoreni” nr. 32 A din 01.03.1988 (vol. 1, f.d. 84).

După decesul lui Vl. Melnicenco în 1993, Melnicenco Maria la data de 30.01.1993 a depus cerere la notar, privind acceptarea succesiunii după decesul soțului, cu eliberarea certificatului de moștitor legal (vol. 1, f.d. 218-222).

Respectiv, Melnicenco Maria conform certificatului de moștenire din 06.01.1994, a moștenit casa de locuit cu suprafața de 23 m², spațiu locativ de 12,6 m², bucătărie de vară și sarai, conform planului aceste construcții fiind separate (vol. 1, f.d. 87-90).

De asemenea se reține că, conform registrului de evidență a gospodăriilor Primăriei sat. Condrîța, după Melnicenco Maria erau înregistrate și deținute: teren arabil – 1,6 ha.; casă de locuit – 24 m², spațiu locativ – 12 m²; **garaj cu suprafața de 15 m² și alte construcții** (ex: șopron, bucătărie de vară, beci etc.) **cu suprafața totală de 24 m²** (vol. 1, f.d. 27-32).

Potrivit extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor din 11.06.2006, nr. 67 și planului de amplasare a construcțiilor și amenajărilor din dosarul cadastral OCT Ialoveni, se observă că pe lotul de pământ cu nr. cadastral 8044104.475 este amplasat un garaj cu suprafața de 24,8 m², cu nr. cadastral 8044104.475.01, care au fost înregistrate după Șelaru Ivan (vol. 1, f.d. 36-44).

La fel, se remarcă că în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, partea vătămată Melnicenco Maria a declarat că pe lotul de pământ care era deja casa, cu soțul au construit un garaj (vol. 1, f.d. 97; vol. 2, f.d. 22).

Astfel, Colegiul penal relevă, că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 16.06.2014, procurorul a înaintat un demers privind efectuarea expertizei merceologice pentru stabilirea valorii imobilelor amplasate în sat. Condrîța, mun. Chișinău cu nr. cadastrale 8044104.475 și 8044104.475.01, și instanța a dispus amânarea examinării demersului înaintat (vol. 2, f.d. 90-91; f.d. 92-93).

Ulterior, la 03.02.2015, în cadrul ședinței de judecată, procurorul repetat a solicitat dispunerea efectuării expertizei merceologice (vol. 2, f.d. 106-107) și instanța, prin încheiere protocolară, a respins demersul, fără vreo motivare (vol. 2, f.d. 109).

La data de 17.03.2015, instanța de apel a emis o încheiere de respingere a demersului înaintat de procuror (vol. 2, f.d. 114-15).

Potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cazurilor când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Conform art. 342 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură penală, încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată și se pronunță public, iar încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, instanța de recurs remarcă, că procurorul a înaintat în instanța de apel un demers privind dispunerea expertizei merceologice și instanța în cadrul ședinței de judecată din 03 februarie 2015, contrar prevederilor art. 342 Cod de procedură penală, nemotivat a respins acest demers prin încheiere protocolară (vol. 2, f.d. 106-107; f.d. 109).

În acest context, e de menționat că instanța asupra demersului s-a pronunțat prin încheiere, adoptată sub formă de document aparte, abia la data de 17 martie 2015, de respingere a demersului, motivându-și soluția prin faptul că lui Vl. Melnicenco îi aparținea doar casa de locuit, care era construită din lut și pe parcursul anilor s-a ruinat, nefiind îngrijită de nimeni, că la momentul repartizării terenului lui I. Șelaru, acesta era pârloagă,

astfel, casa a cărei evaluare se cere în prezent nu mai există, cu toate că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 martie 2015 nu a fost discutată o astfel de chestiune în cadrul ședinței (vol. 2, f.d. 113-115; f.d. 116-125).

Totodată instanța de apel, respingînd argumentele apelantului, motivîndu-și soluția că lui VI. Melnicenco îi aparținea doar casa de locuit și că aceasta nu mai există, nu a ținut cont că M. Melnicenco a moștenit, în afară de casă, bucătăria de vară și saraiul și, conform planului, aceste construcții sunt separate (vol. 1, f.d. 87-90).

Mai mult, potrivit declarațiilor părții vătămate M. Melnicenco, ea împreună cu soțul pe lotul de lângă casă au construit un garaj, deținînd totodată și un teren arabil de 1,6 ha., fiind înregistrate conform Registrului de evidență a gospodăriilor Primăriei sat. Condița (vol. 1, f.d. 27-32), iar conform registrului de evidență a gospodăriilor nr. 67 din 11.06.2006 și planului de amplasare a construcțiilor și amenajărilor din dosarul cadastral OCT Ialoveni, pe lotul de pămînt care a fost repartizat lui I. Șelaru, de asemenea se regăsește un garaj.

Astfel, instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile lui M. Melnicenco și nu s-a expus referitor la amplasarea construcțiilor (garajelor) pe lotul de pămînt, cît și la soarta acestor bunuri imobile (anexe, lot de pămînt), ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

Mai mult, în prezenta cauză sunt divergențe referitor la valoarea bunului imobil, dat fiind faptul că succesorul părții vătămate B. Melnicenco în ședința instanței de apel a relatat că casa mamei sale, M. Melnicenco, la momentul deposedării costa în jur de 15000 de euro, iar potrivit rechizitoriului casa valora 234000 lei.

Prin urmare, instanța de apel prematur a ajuns la concluzia imposibilității evaluării bunului pe motiv că acesta nu mai există în natură, deoarece prin cumulul documentelor menționate mai sus și anexate la cauză, evaluarea dată putea fi efectuată și în baza dosarului cadastral, iar circumstanța cu privire la valoarea imobilului în cauză are importanță întru determinarea justei calificări a acțiunilor inculpaților, în caz contrar creîndu-se un spațiu de interpretare subiectivă a valorii prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Totodată, Colegiul penal relevă, că instanța urma să stabilească existența prejudiciului, cui acesta i-a fost cauzat și în ce proporții, ținînd cont de cererea de acceptare a succesiunii depusă de M. Melnicenco la notar, asupra averii defunctului VI. Melnicenco (vol. 2, f.d. 218-222), care la data de 06.01.1994, a fost moștenită de către M. Melnicenco (vol. 2, f.d. 87-90).

De asemenea, Colegiul penal mai menționează, că instanța de apel urma să pună în discuție și să precizeze dacă M. Melnicenco, deținînd documente pe bunurile imobile menționate mai sus, care fiind înregistrate, a privatizat conform Legii cu privire la privatizare nr. 627-XII din 04.07.1991, ulterior abrogată prin Legea privind administrarea și deținatizarea proprietății publice nr. 121-XVI din 04.05.2007, intrată în vigoare la 29.06.2007, careva bunuri imobile și asupra cărora deținea dreptul de proprietate.

În acest context, instanța de apel urma să verifice dacă Primăria sat. Condița a trecut sau nu în proprietatea lui M. Melnicenco sectorul de teren ocupat de casă (lotul de pămînt), cu eliberarea titlului de proprietate, constatarea acestui fapt avînd deosebită importanță pentru justa soluționare a cauzei întrucît, conform art. 11 Cod funciar, autoritățile administrației publice locale trebuie să treacă în proprietatea cetățenilor, gratuit și eliberîndu-le titlu de proprietate, sectoarele de teren ocupate de case, anexe gospodărești și grădini care li s-au atribuit conform legii.

Colegiul relevă că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a apreciat minuțios acțiunile inculpaților și nu s-a expus dacă aceste acțiuni conțin elementele infracțiunii imputate, deși era obligată să verifice probele în ansamblu în conformitate cu art. 100-101 Cod de procedură penală și urma să se pronunțe argumentat asupra lor.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Încălțările enunțate determină Colegiul penal să concluzioneze asupra necesității de a casa total decizia și încheierea instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel se va conduce de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, va ține cont de argumentele formulate în apel, recurs și de cele expuse în prezenta decizie, va aprecia probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va pronunța o hotărâre legală și întemeiată în conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, casează total decizia și încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015, în cauza penală în privința lui **Zăgăreanu Vasile Ion și Maxim Anatolie Alexandr** și dispune rejudecarea cauzei în aceiași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 18 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Nadejda Toma

Petru Moraru